

de plaatselijke hare synodale Lingbeek in de and, dat hiervan de plaatselijke gezinswoordig, een wenschen, dan wensch te re- de Kerkeraden, gt.

ogende

plaats der meer- kerkelijk leven.

zich pas losge- archie der Room- lk een overheer- bestuurscolleges f zulk een macht Bisschop, schuilt re personen, die helder ingezien de noodige be- der plaatselijke en dat er geen utstond. Zelfs is el eens wat heel

redacties onzer en aangetrokken. in vacante Kerk n in onze oude heeft eerst bij de 1905 door wijzi- in onze Kerken- Kerkvisitatoren, dd, werd nog op aden, omdat men yr. 23). Eerst de t. 43, waarin de m taak geregeld i wie ook maar nze groote Cano- oordurend strijd weer een hiërar- de vrijheid der in zijn dagen ge- n hem deswege, independentisme em onrecht. De bonden, heeft hij irschuwd en ook, isch openbaarde, t het gevaar van uurscolleges niet tegen dit gevaar moesten worden. ds toen niet. De dlijk leven in de ond. Al bleef de gehandhaafd, in an Classen en 5). De Synodale de der 18e eeuw de aan de inner- ereformeerde be- e Kerk te wijten, ormeerde Kerken n de plaatselijke eroofd en onder blaast werd.

de beginselen met zijn beide g en Doleantie.

standigheid der

van den Calvins een deel dezer ebben geworsteld en de verloren ronnen hebben, at zoowel bij de antie in 1886 de handhaving die strijd leidde nodale bestuurs- n strijd voor de tselijke Kerk. Bij e niet zoo helder ng van het ambt sche Kerk af te sbevoegdheid der naar opgedrongen wel degelijk het oefven slechts te dooi van Jhr Mr . Rutgers destijds elijke Kerk tegen- nisatie.

id der plaats- rden tegenover gereformeerde jarenlang tegen Christelijke Ge- nt wilde hij van r teekent nu de

gerel." kerkrecht

le overheersching e Kerkenorde en vaders, was ef

den bekenden Joh- schische beginselen gste Kerkvergade- , No. 584. — C. V.

dan ook een zeer sterke drang om tot de laatste korrel toe den zuurdeesem van deze hoogere besturen uit ons kerkelijk leven uit te zuiveren en de vrijheid en zelfstandigheid der plaatselijke Kerk te handhaven. Het groote struikelblok voor de vereeniging met de Christelijk(e) Gereformeerde Kerk, hoe hartelijk die vereeniging ook begeerd werd, lag juist daarin, dat deze Kerk in 1869 een reglement had aangenomen, waarin wel de Dordsche Kerkenorde werd gehandhaafd, maar tegelijk de plaatselijke Kerken in een Kerkgenootschap werden opgesmolten en een Synodale Commissie werd ingevoerd, die met veel te groote macht was bekleed. Als conditio sine qua non, als voorwaarde, waarvan niet kon of mocht afgeweken worden, werd daarom als eisch voor de vereeniging gesteld, dat dit reglement zou worden ingetrokken en de Christelijke Gereformeerde Kerk zich niet als Kerkgenootschap, maar als bond van plaatselijke Kerken bij de Overheid zou aandienen en van een algemeen bestuurscollege zou sprake meer zou wezen. Eerst toen aan dien eisch voldaan was, was het groote struikelblok voor de vereeniging van beide Kerken-groepen weggenomen. Trouwens in de Christelijke Gereformeerde Kerk zelf waren de oogen reeds opengegaan voor het verkeerde, dat in dit reglement school en was men daarom bereid dit offer te brengen.

Na de vereeniging van 1892 komt de

strange doorvoering van het beginsel van de zelfstandigheid der plaatselijke Kerk.

Maar ook waar men, na de wegneming van dit reglement, nu als Gereformeerde Kerken saam ging leven, bleek toch, hoe noodzakelijk het was, dat het beginsel van de zelfstandigheid der plaatselijke Kerk beter werd doorgevoerd en strenger werd gehandhaafd, dan dit aanvankelijk wel geschied was. We behoeven slechts te herinneren aan wat op de Middelburgsche Synode besloten is in zake de zending en de verzorging der emeriti-predikanten, weduwen en weezen. Beide waren feitelijk in handen van Generale Deputaten door de Synode benoemd. Wat de Zending betreft was het toen vooral Dr A. Kuiper, die er op wees, hoe de Zending van de plaatselijke Kerk behoorde uit te gaan, en dit beginsel de overhand deed behalen. En wat de verzorging onzer emeriti-predikanten, weduwen en weezen aangaat, was het Prof. Rutgers, die den rechtsplicht, welke volgens Art. 13 onzer Kerkenorde op de plaatselijke Kerk rustte, tot uitgangspunt van een nieuwe regeling maakte. Zoo werd tegenover de poging om de actie van het kerkelijke leven te centraliseeren in de meerdere vergaderingen en hare deputaten, het beginsel van ons Gereformeerde Kerkrecht gehandhaafd, dat alle kerkelijke actie van de plaatselijke Kerk behoort uit te gaan en de vrijheid en zelfstandigheid der plaatselijke Kerk de hoeksteen moet zijn van ons kerkelijk leven.

H.

C. V.

VROUWENVRAGEN

Nog eens: „De Gereformeerde Vrouwenbond“.

In het begin van den vacantietijd hebben we in deze rubriek samen gepraat over de verschillende groote vrouwen-jaarvergaderingen van den voor-zomer. Herinnert u het zich nog?

Het bleek een onderwerp te zijn, dat velen interesseerde. Mondeling en schriftelijk kreeg ik prettige bewijzen van instemming van dames, die ook verlangden naar innerlijke verdieping en de bespreking van levensvragen vanuit eigen belijdenis, en die dat bij de Christenvrouwenbond niet in die mate vonden als ze wel zouden willen. En van den nieuw-opgerichten Bond van Gereform. Vrouwenverenigingen wisten ze nog te weinig of leek haar de doelstelling wat eng.

Daarom was ik blij ook een brief te ontvangen van Mevr. Heuzeveldt—v. d. Lelie, de hoofdredactrice van het blad der Geref. Vrouwenverenigingen, die me toezegde, na de vacatie een antwoord op verschillende vragen te zullen geven.

Dat antwoord is nu gekomen. In den vorm van een ingezonden stuk, dat hieronder volgt:

Zeer geachte Mevrouw Cremer-de Vries,

Met groote belangstelling heb ik Uw artikel in „De Reformatie“ van 15 Juli onder de rubriek „Vrouwen-vragen“ gelezen.

Gaarne wil ik trachten dat gedeelte, hetwelk in Uw stukje betrekking heeft op den Bond van Geref. Vrouwenverenigingen, te beantwoorden, en dan val ik maar aanstonds met de deur in huis:

Wat is het doel van den Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen? Ik kan dat niet beter omschrijven dan met de woorden van art. 3 van onze Statuten, n.l.: „Het doel van den Bond is: voorlichting te geven aan en den onderlingen hand te versterken of te leggen tusschen reeds bestaande of nog op te richten Gereformeerde Vrouwenverenigingen, wier bedoeling is: door studie en bespreking van allerlei onderwerpen kennis en inzicht te vermeederen in de werken Gods in Schrift en Historie en daarnaast, indien dit naar eigen plaatselijke omstandigheden wenschelijk wordt geacht, praktisch werk te verrichten“.

Zooals U uit bovenstaand ziet, is wel degelijk Schriftstudie verplicht op onze Gereformeerde Vrouwenverenigingen. En nu een vraag: vindt U dit werkelijk zoo overbodig? Ik weet wel, we kunnen ons laten voorlichten door onze mannen, we kunnen gebouwd worden door geregeld kerkbezoek, door het lezen van goede lectuur etc., maar zoo juist in het onderling bespreken van Gods Woord, op onze eigen vrouwelijke wijze, geen groote kracht liggen om ons toe te rusten tot de taak die wij als vrouwen van God in dit leven ontvingen? Wat komt er vaak weinig van

persoonlijk Schriftonderzoek terecht. Dit is een tekort — ja aan ons zelf te wijten, ik weet het — maar mogen we, doordat we in vereenigingsverband verplicht zijn voorstudie te maken, onze zwakte hierin niet te hulp komen? En zullen er dan niet vaak door de bespreking van de Schrift allerlei actuele vragen naar voren komen? Gods Woord is toch een richtsnoer in heel ons leven. Daarom wil de Bond ook naast rechtstreeksche Schriftstudie graag een plaats inruimen voor bespreking van allerlei onderwerpen, welke ten doel hebben ons onze roeping als vrouw en moeder beter te doen verstaan, terwijl de weg voor practisch werk eveneens openstaat.

Onze Bond wil nu alle vereenigingen, welke reeds jaren bestaan hebben en welke nog worden opgericht, in een georganiseerd verband samenbrengen. De Bond doet dus hier geen afbreuk aan den Ned. Chr. Vrouwenbond, daar hij geen organisatie van personen is, doch van vereenigingen. Hiermede zeg ik allermint, dat er nooit eens leden van den Ned. Chr. Vrouwenbond naar een Gereformeerde Vrouwenvereniging, derhalve naar den Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen zullen overkomen, maar is hierdoor dan het bestaansrecht van laatstgenoemden Bond onwettig?

En dan denk ik aan wat Prof. Dr K. Dijk op onze eersten Bondsdag zeide, dat wij met een eigen organisatie nooit bedoeld hebben afbreuk te doen aan de eenheid, die Christus van ons vraagt, maar we hebben bedoeld die eenheid te dienen. We moeten ons naar Groen's aanwijzing, eerst bewust zijn van eigen standpunt. Hoe meer we ons dat bewust zijn, hoe dichter we bij Christus leven, des te dichter zullen we ook elkander naderen, ook op die terreinen waar samenwerking mogelijk is.

En nu het slot van Uw artikel, dat betrekking heeft op een eventuele splitsing van den Ned. Chr. Vrouwenbond in een Gereformeerden of Calvinistischen en een algemeen Christelijken Vrouwenbond, die dan federatief verbonden zouden zijn.

Ik mag allereerst wel even den nadruk erop vestigen, dat onze Bond geen uitbreiding is van Gereformeerden uit de Ned. Chr. Vrouwenbond, maar een nieuw opgerichte organisatie, van bestaande Gereformeerde Vrouwenverenigingen.

Uw voorstel, hoe aanlokkelijk ook op het eerste gezicht, lijkt mij toch op verschillende bezwaren te stuiten. Bij aanvaarding toch van Uw voorstel zouden alle Gereformeerden, die thans lid zijn van den Ned. Chr. Vrouwenbond zich moeten aansluiten bij een Geref. Vrouwenvereniging. 't Is echter de vraag of zij, gezien juist het groote verschil in werkwijze tusschen den Ned. Chr. Vrouwenbond en den Bond van Geref. Vrouwenverenigingen dit zouden wenschen.

Bovendien zouden we dan toch practisch den toestand krijgen van twee geheel verschillende Bonden, waarbij een federatief-verbond min of meer een formaliteit wordt. Kunnen we dan niet beter in rust en vrede naast elkander werken? Ruzie en twisting bestaat er, Gode zij dank, op dit oogenblik tusschen beide Bonden niet. Ik kan U verzekeren, dat wij als Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen het werk van den Ned. Chr. Vrouwenbond hoogachten en ik ben ervan overtuigd, dat omgekeerd de Ned. Chr. Vrouwenbond ons werk waardeert, getuige de woorden door zijn Presidente op onze eersten Bondsdag gesproken.

We kunnen, dunkt me, ieder vervullend eigen taak, zoo het best samen arbeiden aan de komst van Gods Koninkrijk en de verheerlijking van Zijn Naam. Hazerswoude. E. M. HEUZEVELDT-V. D. LELIE.

Ik ben echt blij met dezen brief. Hij geeft zoo duidelijk en afdoende antwoord op de vraag naar de doelstelling van den jongen Bond. En bewijst, dat de doelstelling waarlijk niet „eng“ is, maar op bewonderenswaardige wijze aan alle mogelijkheden heeft gedacht! Natuurlijk Schriftstudie — hoe zouden wij het als gereformeerden anders willen. Maar met die Schriftstudie als basis een uitbouw naar allen kant: Gods werk in de historie; actuele vragen; zelfs, wanneer plaatselijke omstandigheden dat vragen, practisch werk. Maar zoo omvangt het ons hiele leven! Nog eens, hoe blij ben ik met deze toelichting. Want dát is het juist, wat wij allen zochten en wenschen. Natuurlijk zal in het begin de uitvoering van zulk een breed plan nog wel wat stroef gaan, maar dat is niet erg. De mogelijkheid tot uitbouw naar allen kant is er en als er groei is, zal die uitbouw zeker komen.

Nu vervalt ook meteen m'n vraag uit het vorige artikel of het wel noodig was zulk een Bond op te richten (die, naar ik uit het verslag der jaarvergadering meende te moeten opmaken, alléén maar aan bijbelstudie wilde doen. Je zou het nu zelfs bijna om willen keeren en zeggen: zoo'n Bond hadden we al veel éerder moeten hebben!

Maar — hij is er dan nu! En van ganscher harte hoop ik het, dat hij, in getrouwheid aan z'n doelstelling, onder den zegen des Heeren spoedig vele van onze gereformeerde vrouwen tot z'n leden mag tellen. Me dunkt, ook voor de domineesvrouwen op de dorpen is hier een prachtig arbeidsterrein geopend: versterking van den onderlingen hand door bespreking onzer beginselen. Kan het mooier? Eén zoo'n avond is meer waard dan tien babbelvisites bij elkaar.

Mááár... Als onze Gereformeerde Vrouwenbond zal bloeien, zal dit, zeer zeker, voor een deel ten koste gaan van den Christenvrouwenbond. En dan dringt zich onwillekeurig tóch weer de vraag naar de onderlinge verhouding op. Dat aan den voorslag van splitsen bezwaren kleven, geven we direct toe. Maar „bezwaren“ zijn niet een reden, om het dan maar na te laten. Echter,

nóch Ds Delleman, die zoo vriendelijk was dezen voorslag over te nemen in zijn rubriek „Volksleven“ in „De Bazuin“, noch ik, hebben over deze dingen ook maar iets te zeggen. Dat zullen de hoofdbesturen uit moeten maken. En misschien wachten die nog maar liever eerst stillekens eens de ontwikkeling der dingen af. Een standpunt, waarin ook wijsheid kan zitten.

Alleen — men make ons van den kant van den Christenvrouwenbond dan geen verwijten, wanneer sommigen van ons haar lidmaatschap op den duur laten overschrijven naar den Gereformeerden Vrouwenbond. Een mensch is nu eenmaal beperkt, en de vrije avonden — vooral van een getrouwde vrouw — zijn weinige. Ze zal dus moeten kiezen. En zal men het dan niet van ganscher harte begrijpen en billijken, dat de gereformeerde vrouw zich aansluit bij haar eigen Gereformeerden Vrouwenbond?

W. Cr.—d. V.

Geen dictatuur en geen factie-zucht.

Onder dit opschrift schrijft Prof. Dr H. H. Kuiper in „De Heraut“ een artikel, dat geen namen noemt, en dus geen houvast (ook geen „vat“) geeft. Toch zal de schrijver, die geen vreemdeling in Jeruzalem is, zich wel niet hebben diets gemaakt, dat zijn lezers niet aan bepaalde namen, een enkelen keer zelfs aan één naam, gedacht hebben. We mogen dus enkele opmerkingen ons veroorloven.

Het verbljft ons, dat „De Heraut“ waarschuwt tegen heerschappij-voering over 's Heeren kerk. Uit den afkeer daarvan vloeit dan ook voort de oppositie van ons blad tegen het „nieuwe kerkrecht“.

Het verheugt ons ook, dat „De Heraut“ waarschuwt tegen persoonsvereering of tegen dictatuur. Juist wij te deze met het blad verfoeien, achten we ons niet geroepen, in kerkrechtelijke vragen den vroegeren Prof. Kuiper te verloochenen, zoodra de tegenwoordige Prof. Kuiper dat doet. We zullen de verandering, die hij onderging (zie artikel Prof. Grijdanus) moeten beoordeelen. Te eischen, dat we zijn opvattingen zouden deelen, niet naar haar beproefden inhoud, doch naar haar mogelijken inhoud op elken datum zijner verdediging, ware dictatuur.

Factievorming komt daar op, waar men wel zulk een (ongeschreven) eisch practisch inwilligt. Niet waar hij wordt tegengestaan. Want de eerste groep bindt zich aan een persoon; de tweede aan een leer. Argumentatie is het medicijn tegen factie-vorming.

Voorts schijnt „De Heraut“ menschen (nog wel leiders) te kennen, die streven naar de macht en die daartoe „geheime afspraken en mondeling gekonkel“ als middel gebruiken. Hij noemt namen; we kunnen dan nagaan, of er iets van aan is. Wij weten er ook iets van; maar als we 't publiceeren, zullen we meteen bewijs geven.

Of er voorts een heusche „leider“ is, die met terreur werkt, weten we niet. „De Heraut“ zegt het ook niet zoo met ronde woorden; alleen maar, de lezers van het blad zullen het wel denken.

En — nu maar ronduit gesproken — als ze soms denken, dat ondergeteekende van iemand „amende honorable“ verlangt, om de simpele reden, dat deze „critiek oefende“ (1), of dat ondergeteekende „medewerkers van andere bladen“ in die „qualiteit „met processen bedreigt“, dan gelooven die broeders en zusters goedkoope dwaasheden. Ik zou verhalen kunnen doen van pogingen, om medewerkers van ons blad af te trekken, van legendes, er over verspreid, van merkwaardige geboorte- en ook stervensgeschiedenissen van stellingen en zelfs literatuurverwijzingen; en zoo heel veel meer. Maar het sticht niet. Als we wat te klagen hebben, zullen we het wel concreet doen (zooals indertijd, toen de gebouwen der V.U. gebruikt werden voor besloten vergaderingen met o.m. een redevoering van Prof. Hepp over ondergeteekende's opinies).

Overigens — dictatoren zijn, meen ik, menschen, die niet ingaan op de tegen hen ingebrachte bedenkingen met argumenten. Nu zal ik maar verder stille zijn... Er zijn menschen, die onderwerping vragen aan zich, en anderen, die onderwerping eischen aan de waarheid, en het recht. Wie dit laatste dictatuur wil noemen, dien hebben wij niets te zeggen.

Tenslotte zelfs „De Heraut“ durft klagen, dat „De Reformatie“ eens niet doorgaf, wat het blad schreef. Ik vind den moed van het blad groot. Het gevalletje raakt Ds Veenhof. Misschien wil die er op ingaan; anders doe ik 't wel later.

K. S.

Vincent van Gogh.

In „Opbouw“ schrijft Mevr. A. Jellema—Hofman:

Zoo ook de mensch van Gogh. Miskend, geschuwd, gehaat, verloochend, maar van God, verankerd in God! Neen toch niet! Hoor, wat de arme gekweldde ziel uitroept, och neen, roepen is 't woord niet, hij klaagde zachtjes aan 't oor van een vriend in een brief, dien ik in een Duitsch boek vond, „wer Gott liebt, kann nicht verlangen, dass Gott ihn wieder liebe“. Ach arme!

Hoe schoon is daartegenover de belijdenis: wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft. Wie onze liefde als vrucht van de Zijne ziet, kent het probleem, zooals het hierboven gesteld is, niet meer.